

Vidékfejlesztési fórum a Kaposvári Állattenyésztési Napokon

BORBÉLY CSABA

A Kaposvári Állattenyésztési Napok idei eseményei közül kiemelt jelentőséggel bírt az a vidékfejlesztési fórum, amelyet október 1-jén, közvetlenül a hivatalos megnyitó után tartottak. A kerekasztal-beszélgetés szakmai vendége volt *dr. Gyuricza Csaba*, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) rektora, *dr. Lázár János*, a mezőhegyesi Nemzeti Ménesbirtok és Tan gazdaságot felügyelő kormánybiztos, aki egyben a MATE kurátora, *dr. Stumpf István*, a felsőoktatási modellváltás koordinációjáért felelős kormánybiztos és *Molnár István*, az Agrár-Béta Kft. ügyvezető igazgatója. A fórum középpontjában az 1003/2021. (I. 11.) Korm. határozat állt, amely idén januárban rögzítette, hogy „a 2021–2027. évek tekintetében 80%-os nemzeti társfinanszírozás kerüljön biztosításra a Közös Agrárpolitika Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap kerete számára”. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a hét év alatt rendelkezésre álló forrás – 50%-os támogatásintenzitással kalkulálva – mintegy 9 ezer milliárd forintra, a korábbi időszak forrásának több mint háromszorosára emelkedik. A vitaindító előadást *dr. Kapronczai István* agrárszakértő tartotta, aki kitért a közeljövőt érintő globális kihívásokra, illetve az ezekből származható magyar előnyökre. Természeti kincseink közül kiemelte a termőföldet és a vizet. Utóbbi esetében megjegyezte, hogy nem bánunk vele kellő gondossággal, mert míg az aszály egyre nagyobb károkat okoz a mezőgazdaságnak, addig a hazánkra hulló csapadék jelentős

része – mintegy három Balatont megtöltő mennyiség – folyóinkon keresztül érdemi felhasználás nélkül hagyja el az országot. Az előadás kitért arra, hogy csak abban az esetben tudjuk ezt a hatalmas pénzügyi forrást hatékonyan kihasználni, ha ehhez releváns intézményrendszert illesztünk, emellett szükséges az ágazatokra ható ösztönzők megfelelő átalakítása is. A versenyképesség javítása érdekében célszerű a legmodernebb technológiák alkalmazása, amelyeket elsősorban zöldmezős beruházások formájában kell megvalósítani. A mezőgazdasági termelés csak abban az esetben tud előre lépni, ha ehhez a feldolgozóipar is kapcsolódik, ugyanakkor itt is szükséges meghozni olyan stratégiai döntéseket, amelyek a forráselosztásokat illetően rögzítik a prioritásokat. Meghatározó kérdésként merült fel, hogy kell-e, és ha igen, kiket kell előnyben részesíteni ebben a pályázati konstrukcióban. A méret tekintetében elsősorban azokra kell koncentrálni, akikre jó eséllyel hosszú távon is ágazati szereplőként számíthatunk. Az egyes termékpályákon belül pedig a baromfi, a zöldség és gyümölcs, a sertés, a tej

és a minőségi takarmánytermelés támogatását emelte ki a szakértő, elismerve azt, hogy szükséges a „hagyományos”, „kézműves” és „egzotikus” ágazatok támogatása is, de ezek aránya nem lehet meghatározó a pályázat egészére vonatkozóan. Már a program tervezési szakaszában megválaszolandó kérdésként merül fel, hogy képes-e az ágazat ilyen nagyságú forrás befogadására, hiszen eddig évente mintegy 150–200 milliárd forint beruházási támogatást lehetett lehívni. Az állattenyésztésen belül több ágazat is komoly gondokkal küzd, itt valószínűsíthető a beruházási kedv visszaesése, amelyet valószínűleg nem fognak arányiában kompenzálni a prosperáló növénytermesztés fejlesztései. Nehézséget jelenthet az intézményi rendszer felkészületlensége, a támogatások egy részének árakba való beépülése (így azok más ágazatokat fognak erősíteni), de probléma lehet a vállalatok elmaradása is, ami az uniós források egy részének elvesztéséhez vezethet. A vitaindító előadást követő fórumon dr. Gyuricza Csaba kiemelte az integráció fontosságát, ezen belül pedig azt, hogy a termékpályák összekapcsolása elengedhetetlen. Dr. Lázár János egyértelműsítette azt a véleményét, hogy az elkövetkező programozási időszak nyertese a vidék kell, hogy legyen, mert eddig döntően a fővárosba, illetve a központi régióba áramoltak a támogatások. Először fordulhat elő az uniós csatlakozás óta, hogy az agrár- és vidékfejlesztésre szánt összeg nagyobb lehet, mint az egész ország

felzárkóztatására jutó pénz mennyisége. Dr. Stumpf István hozzászólásában a nagy rendszerek reformjáról beszélt, amelybe beletartozik a felsőoktatás és az agrárium is, de ezek csak akkor tudnak érdemben megvalósulni, ha hatékony lesz a forráselosztás. Molnár István elsősorban azt hangsúlyozta, hogy bár hatalmas központi forrás áll majd rendelkezésre, ennek az önrészt a vállalkozásoknak elő kell teremteni, ugyanakkor az utóbbi időben nem a tőkefelhalmozás volt jellemző a mezőgazdaságra, különösen nem az állattenyésztésre. A gazdákat a beruházások tekintetében a pályázatok motiválták eddig is, de ebbe csak átgondoltan, felelősségteljesen érdemes belevágni, hiszen a hiteleket vissza kell fizetni. A hallgatóság köréből érkező kérdésekre, felvetésekre történő reagálás során hangsúlyosan megjelent a vidék, a vidéki élet fontossága, presztízsének helyreállítása, a jövőbeni beruházások tekintetében a stratégiai célok kijelölése, illetve a felsőoktatás – ezen belül az agrár-felsőoktatás – feladatainak, céljainak körvonalazása.